

השבר מתוך השבר

בראשית מא' - ותרעב כל ארץ מצרים.. ויאמר פרעה.. לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו.. וישבור למצרים.. וכל הארץ באו מצרימה לשבר אל יוסף.. **רש"י -** וישבור למצרים - שבר לשון מכר ולשון קנין הוא, כאן משמש לשון מכר, שברו לנו מעט אוכל, לשון קנין. ואל תאמר אינו כי אם בתבואה, שאף בין וחלב מצינו (ישעיה נה) ולכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב. וכל הארץ באו מצרימה לשבור אל יוסף - אם תפרשהו כסדרו היה צריך לכתוב לשבור מן יוסף.

רמב"ן - הוא המשביר. איננו ראוי שיהיה השליט על הארץ, משנה למלך מצרים, מוכר.. **אור החיים הקדוש -** הגם שהוא השליט.. אף על פי כן הוא המשביר לכל עם הארץ וטעמו כמוס עמו להכיר ברדת אחיו.

בראשית רבה צא' - וירא יעקב כי יש שבר במצרים, אשרי שאל יעקב בעזרו שברו על ה' אלוקיו (תהלים קמו), וירא יעקב כי יש שבר במצרים.. כי יש שבר זה הרעב, כי יש סבר זה השבע, כי יש שבר ויוסף הורד מצרימה, כי יש סבר ויוסף הוא השליט, כי יש שבר ועבדום וענו, כי יש סבר ואחרי כן יצאו ברכוש גדול..

זוהר ויקהל קצח. - שברו על ד' אלוקיו, שברו ולא אמר תקותו ולא בטחוננו אלא שברו, אל תקרי שברו אלא שברו, דניחא להו לצדיקייא לתברא גרמייהו ולא תברא תבירו על תבירו וכלא על ד' אלוקיו..

משלי ד' יג' - "החזק במוסר אל תרף נצרה כי היא חי"ך".

הגר"א - כי מה שהאדם חי הוא כדי לשבור המדה שלא שבר עד הנה, לכן צריך תמיד להתחזק, ואם לא יתחזק למה לו חיים.

אוה"ק ג' דרך הקודש ל' - כל מה שהחוש המוסרי מתחדד, האדם רואה את מערומיו, ומרירות נפשו על ערכו המוסרי הבלתי מפותח מתגברת בקרבו, עד שלפעמים מר לו מאד. בכל זאת משכיל כל ישר לב לקבל באהבה תכונה זו, המזקקת את האדם, ומביאתו למדות יקרות ותכונות זכות, ועל זה נאמר, אשרי שא-ל יעקב בעזרו שברו על ד' אלוקיו, דניחא להו לצדיקיא דמתברן גרמייהו בגין יקרא דקוב"ה.

עולת ראי"ה א' תלו' - להודות ולהלל. יש כאן שני חלקים.. ההלל הוא על הצד הטוב שישאר לעד לישראל דוקא ע"י פגישת המכשול העצום, החוזק הגדול של אמתת האמונה כשיוצאת אל הפועל דוקא במה שהדעות הרעות מתפשטות מאד, עד שרבים יבהלו משאתן, וידמו שהן מבלעות את אמונת ישראל, וכאשר למרות כל אלה קמנו ונתעודד, ודבר אלוקינו יקום לעולם, הרי דגלם של ישראל וקרנם מתרומם. וגם מה שאותם הקנינים, שהם טובים לשמש את האור האמתי של התורה, שנלקחו מאוצר הפגישה היונית, מאותם "דקריבין לארחא דמהימנותא", נצרפו ונטהרו באש דת של תורת אמת להסיר מהם כל סיגיהם ובדיליהם, זאת היא טובה עליונה, שמאת ד' היתה זאת להכין הכל להטיב באחרית. וההודאה היא על ההצלה הזמנית.. אמנם היסוד התכליתי של ימי קודש אלו הוא להכיר את הערך הנשגב של הנהגת אדון כל ית', איך שמהמון הדברים המתנשאים להשחית ולבלע כל קודש הכין רטיה למכה, עד שמלאך רע בעל-כרחו יענה אמן, וכאשר אירע ליעקב עם שרו של עשו, שלא נפטר ממנו בעצם התאבקותו עמו עד אשר ברך אותו שם. ומזאת התכונה עצמה נצמחת ג"כ התשועה ההיות, שהיא פרטית לערך התשועה הכללית הרוחנית הגדולה, ההולכת ומתפשטת להפוך את החשך לאור. ועל שתיהן יחד נקבעו הימים הטובים הללו, בהלל גם בהודאה.